

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci *Petra Miloty*
„Etická výchova a problémy aktérů v procesu jejího začleňování do škol“

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Do vedení bakalářské práce Petra Miloty jsem se zapojil v situaci, kdy Petr měl již jasnou představu o tématu své práce a jeho praktické aktuálnosti. Byl již dobře seznámen s relevantní odbornou literaturou i praktickými zkušenostmi v dané oblasti v ČR i v zahraničí. Naše spolupráce se pak soustředovala na využití získaných poznatků při formulaci výzkumných problémů a na kvalitní design empiricky orientovaného výzkumu. V průběhu naší vzájemné spolupráce byl Petr iniciativní a s promyšlením reagoval na moje připomínky. Oceňuji jeho odpovědný přístup k přípravě bakalářské práce.

Struktura práce a dosažené poznatky: práce je přehledně a účelně strukturována. V úvodu autor poukazuje výstižně na praktickou závažnost sledovaného tématu a cíl, o který usiluje – chce zobrazit a kriticky zkoumat způsob uplatňování předmětu etické výchovy do škol v ČR. V následné kapitole jsou stručně a výstižně charakterizovány pojmy, se kterými chce autor pracovat: rodina, socializace, výchova, vzdělání, autorita, úloha učitele a státu v oblasti vzdělávání i a výchovy. Vymezení pojmů také reflektuje rozdílné teoretické přístupy, které jsou při jejich interpretaci uplatňovány. Třetí a čtvrtá kapitoly jsou věnovány prvnímu cíli, který si autor stanovil (viz s. 9) – seznámení s projektem etické výchovy a stavem jeho uplatňování v domácím školství. Charakterizují formování statutu etické výchovy jako samostatného předmětu a okolnosti, které ho ovlivňovaly. Výzkumná část práce je obsažena v páté kapitole. Formuluje hypotézy výzkumu, zdůvodňuje zvolenou metodu a prezentuje výsledky provedených rozhovorů. V závěru autor hodnotí dosažené poznatky jak s ohledem na zvolenou hypotézu, tedy faktory ovlivňující uplatňování předmětu „Etická výchova“, tak i na možnosti posílení výchovné úlohy školy.

V bakalářské práci se autorovi podařilo zformulovat zajímavý výzkumný problém – možnost posílení výchovné úlohy školy. Pro tento záměr si připravil produktivní teoretický a pojmový rámec, důkladně zmapoval předmět svého výzkumu – proces začleňování předmětu etické výchovy do osnov škol - a navrhl hypotézu, která by mu umožnila porozumět praktickým okolnostem tohoto procesu. Práce nabízí porozumění kontextu možné institucionální změny v oblasti formulovaného výzkumného problému (posílení výchovné úlohy školy).

Hodnocení bakalářské práce:

Výše uvedený obrys dosažených poznatků, které autor v práci předkládá, je také důvodem mého pozitivního hodnocení této bakalářské práce. Propojení obecné otázky, zda může škola vychovávat, s konkrétním zkoumáním projektu, který chce kladně odpovědět na tuto otázku, představuje nesnadné poznávací zadání. Týká se shluku teoretických sociálněvědních témat a vyžaduje jejich „přeložení“ do konkrétní situace sledovaného projektu a jejích ekonomických, sociálních i kulturních okolností.

To se zdařilo celkem v teoretické části práce - autor vystihl pojmy a přístupy, které jsou pro sledovaný problém relevantní. Také začlenění sledovaného tématu do kontextu reformních opatření v domácím školství přispívá k porozumění rámcových podmínek, které bezprostředněji ovlivňují sledované téma. Empirický výzkum pak pomocí rozhovorů s jeho klíčovými (expertními) aktéry specifikuje významné faktory působící na začleňování předmětu etické výchovy do výukových programů škol. Ze závěru práce – i když spíše implicitně – vyplývá, že výchovná funkce školy závisí zásadně na stavu veřejnosti, avšak může být podporována vhodnými organizačními i legislativními prostředky. Veřejnost byla v práci

charakterizována bezprostředními sociálními aktéry (učiteli, rodiči, dětmi) a jejich zájmovými orientacemi. Autorovy odkazy na kulturně kritické autory však provokují k otázce, jak se budou formovat etické představy, když veřejnost bude obsazena jen střetáváním sociálně funkčních zájmů a ztratí občanskou dimenzi i vztah k žitému světu. Odpověď na tuto otázku je v závěru jen naznačena.

Müller Karel

V Černošicích, 10.8.2011